

דברי תורה לפרשת נצבים

בס"ד

"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אל־קִיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושְׁטְרֵיכם כִּלְאִישׁ יִשְׂרָאֵל"
אומר רש"י למה נסמכה פרשת נצבים לפרשת הקללות של פרשת כי תבא? לפי שכשמעו בני ישראל את הקללות הוריקו פניהם (נבהלו מאוד), ואז התחיל משה לפייסם בדברים כדי שלא כל כך יבהלו, וצריך להבין מדוע משה פייסם? והסביר הגה"צ ר' ליב חסמן זצ"ל שכיוון שראה שהוריקו פניהם (נבהלו מאוד) והם מפחדים אמר שעכשיו - אין הקללות יבואו עליהם, וזה בגלל שכל המטרה של הקללות היא שאדם יפחד והם שכבר פחדו אפשר לפייסם בדברים, והמשיל המגיד מדובנא משל: לבן מלך שהיה חולה מאוד והרופא אמר שבכדי שירפא עליו להקיא אך כיוון שהוא בן עשירים והוא מפונק ציווה לבשל ליד החולה
כל מיני סמי רפואה שריחם רע ועל ידי שיריח יקיא וכך ירפא,
והנמשל: כך עשה ה' שאמר בפניהם קללות והם כיוון שפחדו מקללות נשמרו ולא עברו על המצוות והגיעו ליראת שמיים רק משמיעת הקללות.

א. כתוב בפסוק: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם". כידוע שישנם שינויים בנוסח התפילה בין ספרד לאשכנז, שספרד מקדימים הודו לברוך שאמר, ובאשכנז מקדימים ברוך שאמר להודו, אבל ב"יהי כבוד ה' לעולם" משתווים כולם, כלומר, בנוגע ל"כבוד שמים" אין הבדל,

כולם מתאחדים ומתלכדים לכוח אחד כדי לעמוד על המשמר של "יהי כבוד השם לעולם" שזו כל מטרתו של כל יהודי – להרבות כבוד שמים ובמטרה זו אין הבדל בין אחד לשני. וזהו שנאמר: "אתם נצבים היום **כולכם**" כי זה "**לפני ה' אלוקיכם**" ולפני ה' כולם מתאחדים.

ב. כתוב בפסוק: "והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלוקיך שמה". ומבאר האלשיך הק', שיש הבדל בין אדם הזורק חפץ לבין אדם הדוחף חפץ, כי אדם הזורק ומשליך חפץ, הרי שמיד בעת הזריקה, יצא החפץ מידו, אך המשליך חפץ ממקום למקום, לא זזה ידו מהחפץ עד אשר מגיע למקומו. וזהו שנאמר כאן בפסוק: "והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' שמה" הגויים טועים לחשוב שהקב"ה "השליך" את בני ישראל מידו, אבל האמת היא שהקב"ה רק "הדיחך" דחף אותנו אל בין הגויים, אולם כאשר ישובו בתשובה שלימה, ישיב אותם ה' לארצם בשמחה!

ג. כתוב בפסוק: "הנסתרות לה' אלוקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות ככל דברי התורה הזאת". הנה שתי זמנים נקבעו לגאולה העתידה. האחת נסתרת – והיא ידועה להקב"ה בלבד וזהו "בעתה" בזמן. והשניה זמנה

נגלה כשישראל ישובו בתשובה ואז יבוא הגאולה לפני הזמן, שה' יחיש וימהר את הגאולה כנאמר: "היום אם בקולו תשמעו", וזמן זה תלוי במעשינו. **וזהו שנאמר בפסוק:** "הנסתרות לה' אלוקינו" הזמן של "בעתה" הוא **נסתר** ונגלה רק לה'. אך "הנגלות" הזמן המוקדם שיבוא על ידי שאנו נשוב בתשובה זה **נגלה** לנו ולבנינו עד עולם, כי אנו יודעים שזה תלוי בנו על ידי שנעשה "ככל דברי התורה הזאת".

כתוב בפסוק: "ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו". החפץ חיים הסביר במשל נפלא כיצד לעשות תשובה. סוחר אחד בא לקנות יין בסיטונאות וכשנתבקש לשלם, ביקש שיתן לו בהקפה, ענה לו הסיטונאי: אינני יכול, כבר הרבה זמן הנך רושם בהקפה ולא משלם, התחנן הסוחר, שרק עוד הפעם יסכים לרשום בהקפה, ולא הסכים. ובעודם מדברים, נכנס סוחר לחנותו ואמר לסוחר אתן לך עיזה, תקנה כל פעם רק קצת יין ותמכור ותשלם וכך הלאה עד שתתעשר. וכך אמר הח"ח, אי אפשר בבת אחת לחשוב שנוכל לתקן כל החטאים, כי אז לא נצליח כלום, אלא קודם יקבל קבלה אחת כגון, להזהר בלשון הרע וכשיצליח להתגבר ימשיך הלאה עד שיתעשר.

"אתם נצבים היום כולכם "

אומר רש"י למה נסמכה פרשת נצבים לקללות. לפי ששמעו ישראל 98 קללות הוריקו פניהם התחיל משה לפייסם וצריך להבין מדוע היה צריך משה לפייסם ומסביר זאת המשגיח דישיבת חברון הגה"צ רבי ליב חסמן זצ"ל כיון שראה שהוריקו פניהם ויראים מהם, שוב אין הקללות באים עליהם. והמגיד מדובנא המשיל בענין משל לבן עשירים שחלה וכשבא הרופא קבע שצריך להקיא אך כיון שבן עשירים הוא ומפונק וסם ההקאה מר מאד הוא, אמר הרופא שיביאו סמי רפואה משונים ובישלים בכלי בפני החולה, ומריח בישול התרופות הקיא החולה והבריא, כן עשה הקב"ה עם ישראל שאמר בפניהם קללות כדי שייראו משמיעת הקללות בלבד ולא יעברו על מצוותיו ויגיעו ליראת שמים על ידי שמיעת הקללות בלבד והיראה מפניהם.

("דרכי מוסר" – הרב יעקב ניימן)

"והיה כי יבאו עליך הקללה והברכה וכו' והשבת אל לבבך " וצריך להבין הרי התשובה תבוא מחמת הקללה ולא מחמת הברכה ולמה הזכיר ברכה?
ואפשר לומר שמהקללה לבד עם ישראל לא יחזור בתשובה שיאמר שקרה מקרה ובאו צרות ורק שלעם

ישראל יהיה קללה ולגויים ברכה יהיה מוכח שזה לא מקרה
ויחזרו בתשובה.